

Onderzoeksopzet

Bestuurlijk stelsel

Veiligheid en leefbaarheid in Amsterdam

Rekenkamer Amsterdam

25 november 2025

Onderzoeksopzet

Bestuurlijk stelsel

Veiligheid en leefbaarheid in Amsterdam

Rekenkamer Amsterdam

25 november 2025

DEFINITIEF

Deze onderzoeksopzet is een document van de Rekenkamer Amsterdam en bevat de opzet van het onderzoek *Bestuurlijk stelsel. Veiligheid en leefbaarheid in Amsterdam*.

U kunt het digitale document raadplegen op [de projectpagina](#).

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	4
	Context	5
2	Het Amsterdamse bestuurlijk stelsel	5
	2.1 Dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies	6
	2.2 Taken van de dagelijkse besturen	6
	2.3 Budget voor de taken	6
3	De taak 'veiligheid en leefbaarheid'	7
	Opzet onderzoek	10
4	Doelstelling	10
5	Onderzoeksvragen	11
6	Aanpak	12
7	Afbakening	13
8	Planning	14
9	Onderzoeksteam	14
10	Slotopmerking	14
	Eindnoten	15

1 Aanleiding

In ons [onderzoeksprogramma 2025](#) (pagina 5) hebben we aangekondigd onderzoek te doen naar zeven thema's. Daarbij hebben we aangegeven dat we ruimte hebben opgenomen in het programma om in te kunnen spelen op actualiteiten en om onderzoeken in breder verband te kunnen starten. Die ruimte benutten we nu voor een onderzoek naar het bestuurlijk stelsel. Hierna lichten we de drie aanleidingen voor dit onderzoek toe.

Verhoudingen tussen centrale stad en stadsdelen zijn complex

Een eerste aanleiding voor dit onderzoek komt voort uit onze bevindingen uit het onderzoek [Grof Afval](#) (oktober 2024). In dat onderzoek kwam een complexe bestuurlijke verhouding naar voren tussen de centrale stad en de stadsdelen op het terrein van grof afval.

Op bestuurlijk niveau hebben de gemeenteraad, het college, de dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies alle één of meerdere taken rondom grof afval.

Omdat de taakverdeling over (grof) afval onduidelijk en soms onjuist was, kwam de vraag op in welke mate stadsdeelbestuurders nog ruimte hebben voor lokaal maatwerk.¹ Bovendien bleek dat de afvalplannen geen informatie bevatten over het beschikbare budget op het gebied van grof afval per stadsdeel.²

Omvangrijke budgetten stadsdelen en (financiële) zeggenschap in 2025 uitgewerkt

De financiële zeggenschap van de dagelijkse besturen kende lange tijd geen uitwerking, terwijl de [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#) de taken en verantwoordelijkheden van de dagelijkse besturen wel had bepaald.^a Met de *Begroting 2024* is daar voor het eerst verandering in gekomen. Al merkte het college op dat het uitwerken van de financiële zeggenschap per taak en het bijbehorend budget nog niet voor alle taken was afgerond.³ In de *Begroting 2025* is de omvang van het financiële zeggenschap nader uitgewerkt.⁴ En bij de *Begroting 2026* is aangegeven dat de taken van de dagelijks besturen grotendeels integraal onderdeel zijn van de administratieve inrichting van de begroting. Waardoor het mogelijk is geworden om een koppeling te maken tussen de programma's in de begroting en de budgetten van de dagelijkse besturen.⁵

Tabel 1 geeft de budgetten van de dagelijkse besturen van de stadsdelen en het stadsgebied Weesp die bij de taken van de dagelijkse besturen horen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het deel van het budget waar de dagelijkse besturen gezamenlijk over moeten beslissen en het deel van het budget waarover de dagelijkse besturen zelfstandig kunnen beslissen.^b Daarmee maakt het budget voor de stadsdelen in 2026 ruim 1/7 van de totale begroting van de gemeente Amsterdam uit.

^a In artikel 20 van de verordening is vastgelegd dat het budget van de dagelijks besturen wordt vastgesteld in de gemeentebegroting. Het college dient op grond van artikel 31 van de verordening hierbij transparant te maken welke budgetten beschikbaar worden gesteld aan de dagelijks besturen voor welke doeleinden (taken).

^b In tabel 1 is de som van de budgetten van de zeven stadsdelen en van het stadsgebied Weesp weergegeven.

Tabel 1 - Budgetten stadsdelen en het stadsgebied Weesp 2024-2026

Type budget	2024	2025	2026
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>			
Gezamenlijk budget voor de stadsdelen	353,3	674,0	702,1
Budgetten verdeeld over de stadsdelen en het stadsgebied Weesp	252,5	388,8	363,4
Totaalbudget	605,8	1.062,8	1.065,5

Bronnen: Gemeente Amsterdam, *Begrotingen 2024, 2025 en 2026*.

Aanvullend op deze budgetten heeft het college op 18 maart 2025 een [leidraad](#) vastgesteld waarin het de werking van de (financiële) zeggenschap voor dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies beschrijft.⁶ We vragen ons af hoe individuele dagelijkse besturen en dagelijkse besturen gezamenlijk, in de praktijk beslissen over de budgetten. Dit is voor ons de tweede aanleiding voor het onderzoek.

Evaluatie bestuurlijk stelsel (2025): behoefte aan duidelijkheid

De laatste aanleiding is de meest recente [evaluatie van het bestuurlijk stelsel](#) (april 2025).⁷ Hieruit blijkt dat het samenspel in het bestuurlijk stelsel tussen het dagelijks bestuur en de stadsdeelcommissie per stadsdeel sterk afhankelijk is van rolopvatting en wisselend is per stadsdeel. Ook komt het samenspel tussen de stadsdeelcommissie en de gemeenteraad nog steeds niet uit de verf. Het samenspel tussen de dagelijkse besturen en het college zou echter wel zijn versterkt.⁸ Uit de evaluatie blijkt dat er behoefte is aan meer zicht op de budgetten van de stadsdelen en de rol van het dagelijkse bestuur en de stadsdeelcommissie daarin. De *Leidraad financiële zeggenschap* (maart 2025) zou dat zicht moeten bieden, maar het onderzoeksbureau werpt de vraag op of dat afdoende is. En de onderzoekers constateren dat de artikelen over het budget in de verordening vooral vragen oproepen bij de gesprekspartners.⁹

Context

2 Het Amsterdamse bestuurlijk stelsel

De gemeente Amsterdam bestaat uit zeven stadsdelen^c en het stadsgebied Weesp. Het bijzondere is dat de stadsdelen en het stadsgebied Weesp elk eigen lokale bestuurscommissies kennen.^d Dat zijn besturen die op gebiedsniveau besluiten kunnen nemen die de directe leefomgeving van bewoners raken, zoals het ophalen van vuilnis, inrichten van straten en verlenen van subsidies aan lokale initiatieven en welzijnsinstellingen.

^c Centrum, Nieuw-West, Noord, Oost, West, Zuid en Zuidoost.

^d De commissies zijn ingesteld op basis van artikel 83 van de Gemeentewet. De dagelijkse besturen zijn bestuurscommissies ingesteld door het college, en de stadsdeelcommissies zijn bestuurscommissies ingesteld door de gemeenteraad.

2.1 Dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies

Elk stadsdeel heeft een dagelijks bestuur en een stadsdeelcommissie. De leden van de dagelijkse besturen worden benoemd door de gemeenteraad op voordracht van het college en na advies van de stadsdeelcommissies.¹⁰ De dagelijkse besturen zijn gepositioneerd als een uitvoerende en beslissende macht en adviseren het college. De dagelijkse besturen handelen daarbij als verlengstuk van het college en geven uitvoering aan de dagelijkse bestuurs- en beheertaken. De leden van de stadsdeelcommissies worden rechtstreeks gekozen door de inwoners van het stadsdeel en zijn gepositioneerd als adviserende, richtinggevende en controlerende macht richting het dagelijks bestuur. De stadsdeelcommissie controleert de wijze waarop het dagelijks bestuur zijn taken en bevoegdheden gebruikt, geeft gevraagde en ongevraagde adviezen, en agendeert lokaal relevante onderwerpen.¹¹

Voor stadsgebied Weesp geldt dat er een bestuurscommissie is gekozen door inwoners van Weesp of Driemond. De leden van het dagelijks bestuur worden door de bestuurscommissie uit haar midden benoemd. Anders dan bij de stadsdelen zorgen de elf leden van de bestuurscommissie Weesp er gezamenlijk voor dat lokaal wordt besloten en geregeld wat lokaal kan op basis van de aan hen opgedragen taken en bevoegdheden. De taken en bevoegdheden zijn gelijk aan die van de stadsdelen.¹²

2.2 Taken van de dagelijkse besturen

De dagelijkse besturen zijn belast met 24 hoofdtaken.^e Binnen deze hoofdtaken oefent het dagelijks bestuur (of de voorzitter van het dagelijks bestuur) een breed scala aan gemandateerde bevoegdheden uit namens het college en soms namens de burgemeester.¹³ Voorbeelden zijn het voorbereiden van bestemmingsplannen, inrichten van de openbare ruimte, adviseren over en uitvoeren van het stedelijk woonbeleid, houden van toezicht op cafés en restaurants, onderhouden van (water)wegen, beslissen over een gehandicaptenparkeerkaart, stimuleren en faciliteren van zelfredzaamheid en ontplooiing van inwoners, organiseren van activiteiten gericht op jeugd en volwassenen, met als doel sporten en bewegen te stimuleren en het sluiten van een gebouw, indien de staat van het gebouw gepaard gaat met een bedreiging van de leefbaarheid of een gevaar voor de veiligheid of de gezondheid.

2.3 Budget voor de taken

Volgens de *Begroting 2026* is er in totaal ruim € 1 miljard gemoeid met de hoofdtaken van de dagelijkse besturen. Zie tabel 2 voor de twaalf hoofdtaken waar budgetten aan zijn toegewezen.¹⁴ Aan de overige twaalf hoofdtaken zijn geen budgetten toegewezen.

^e De volledige lijst met taken is opgenomen in bijlage 2 van de [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#).

Tabel 2 - Budgetten dagelijkse besturen per hoofdtaak

Taak dagelijks bestuur	Budget totaal (bedragen x € 1 miljoen)
01 Gebiedsontwikkeling en ruimtelijk beheer	107,6
02 Openbare ruimte, groen en parken	87,5
03 Afval en grondstoffen	253,8
06 Economie	25,5
08 Wegen	253,7
11 Waterbeheer	11,7
12 Sociale basis	201,3
15 Kunst en Cultuur	8,2
16 Sport	6,7
17 Beheer en exploitatie begraafplaatsen en crematoria	11,3
18 Burgerparticipatie, inspraak en initiatief	6,6
20 Veiligheid en leefbaarheid	91,6
Totaal	1.065,5

Bron: Gemeente Amsterdam, *Begroting 2026*, pp. 524-525.

3 De taak 'veiligheid en leefbaarheid'

Om ons onderzoek uitvoerbaar te houden, richten we ons in dit onderzoek op een van de vierentwintig taken: taak 20 'veiligheid en leefbaarheid'. Deze taak hebben we gekozen vanwege de omvang van het budget (€ 91,6 miljoen en 8,6% van het totale budget) en omdat dagelijkse besturen over een aanzienlijk deel van het budget (44,3%) gezamenlijk moeten beslissen.

De taak 'veiligheid en leefbaarheid' bestaat uit 33 deeltaken voor het dagelijks bestuur, waaronder:¹⁵

- toezicht en handhaving op straat, waaronder tegen overlast;
- bevorderen van de veiligheidsbeleving;
- signaleren van gebreken aan de inrichting aan de openbare ruimte;
- vergunningverlening voor evenementen, horeca en speelautomaten;
- treffen van maatregelen tegen overlast te water;
- bestrijden van georganiseerde criminaliteit (ondermijning en uitvoering Bibob-toets);
- faciliteren van herdenkingen;
- controle van brandveiligheid gebouwen;
- informatieverzameling over radicalisering;
- aanleveren van prioriteiten voor het jaarlijkse actieplan handhaving openbare ruimte en het eens in de vier jaar opstellen van een lokaal veiligheidsplan.

Budgetten voor veiligheid en leefbaarheid

Uit de *Begroting 2026* blijkt dat er € 91,6 miljoen is gemoeid met de uitvoering van de 33 deeltaken die horen bij de hoofdtak 'veiligheid en leefbaarheid'. Het budget is opgesplitst in vijf deelbudgetten (zie tabel 3).¹⁶

Tabel 3 - Deelbudgetten voor veiligheid en leefbaarheid

Deelbudget	Budget apparaat (bedragen x € 1 miljoen)	Budget Programma	Budget Totaal
We nemen bestuurlijke maatregelen	20,5	-	20,5
We bevorderen veiligheid in de stadsdelen	26,5	17,6	44,2
We verlenen vergunningen en houden toezicht	16,9	2,1	19,0
We bestrijden georganiseerde criminaliteit	0,2	1,4	1,6
We investeren in masterplannen en de binnenstad	-	6,3	6,3
Totaal	64,1	27,4	91,6

Bron: Gemeente Amsterdam, *Begroting 2026*, pp. 524-525 (af rondingsverschil van € 0,1 miljoen in het deelbudget 'we bevorderen veiligheid in de stadsdelen').

In tabel 4 is het budget voor veiligheid en leefbaarheid opgesplitst naar stadsdelen en -gebied en naar een gezamenlijk budget. Elk stadsdeel heeft een budget van een aantal miljoen, met uitzondering van stadsgebied Weesp. Er is ook een aanzienlijk 'gezamenlijk budget' van € 40,6 miljoen, waar de dagelijkse besturen ogenschijnlijk gezamenlijk over moeten beslissen.

Tabel 4 - Budgetten voor veiligheid en leefbaarheid opgesplitst naar stadsdeel of -gebied en gezamenlijk budget

Stadsdeel of stadsgebied	Budget totaal (bedragen x € 1 miljoen)
Centrum	10,1
Nieuw-West	8,6
Noord	7,7
Oost	4,6
Weesp	0,1
West	6,6
Zuid	6,1
Zuidoost	7,2
Gezamenlijk budget	40,6
Totaal	91,6

Bron: Gemeente Amsterdam, *Begroting 2026*, pp. 526-527.

Plannen

Voor twee^f van de drieëndertig deeltaken is in de verordening vastgelegd dat het dagelijks bestuur plannen moet opstellen of over plannen moet adviseren die betrekking hebben op veiligheid en leefbaarheid.¹⁷ Daarmee heeft het dagelijks bestuur de mogelijkheid om lokale prioriteiten (voor) te stellen zodat lokaal maatwerk kan worden geleverd.

Het dagelijks bestuur moet samen met de lokale veiligheidspartners eens in de vier jaar een lokaal veiligheidsplan opstellen, binnen het kader van het [regionaal veiligheidsplan](#) (deeltaak 01). Onder de lokale veiligheidspartners vallen in ieder geval de politie, het Openbaar Ministerie, de directie Toezicht Handhaving Openbare Ruimte (THOR) en een strategisch adviseur van directie Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de participatie voorafgaand aan het vaststellen van het lokaal veiligheidsplan. Op basis van het lokale veiligheidsbeeld stemt het dagelijks bestuur de lokale veiligheidsaanpak en de uitvoering daarvan twee keer per jaar af met de veiligheidspartners.¹⁸

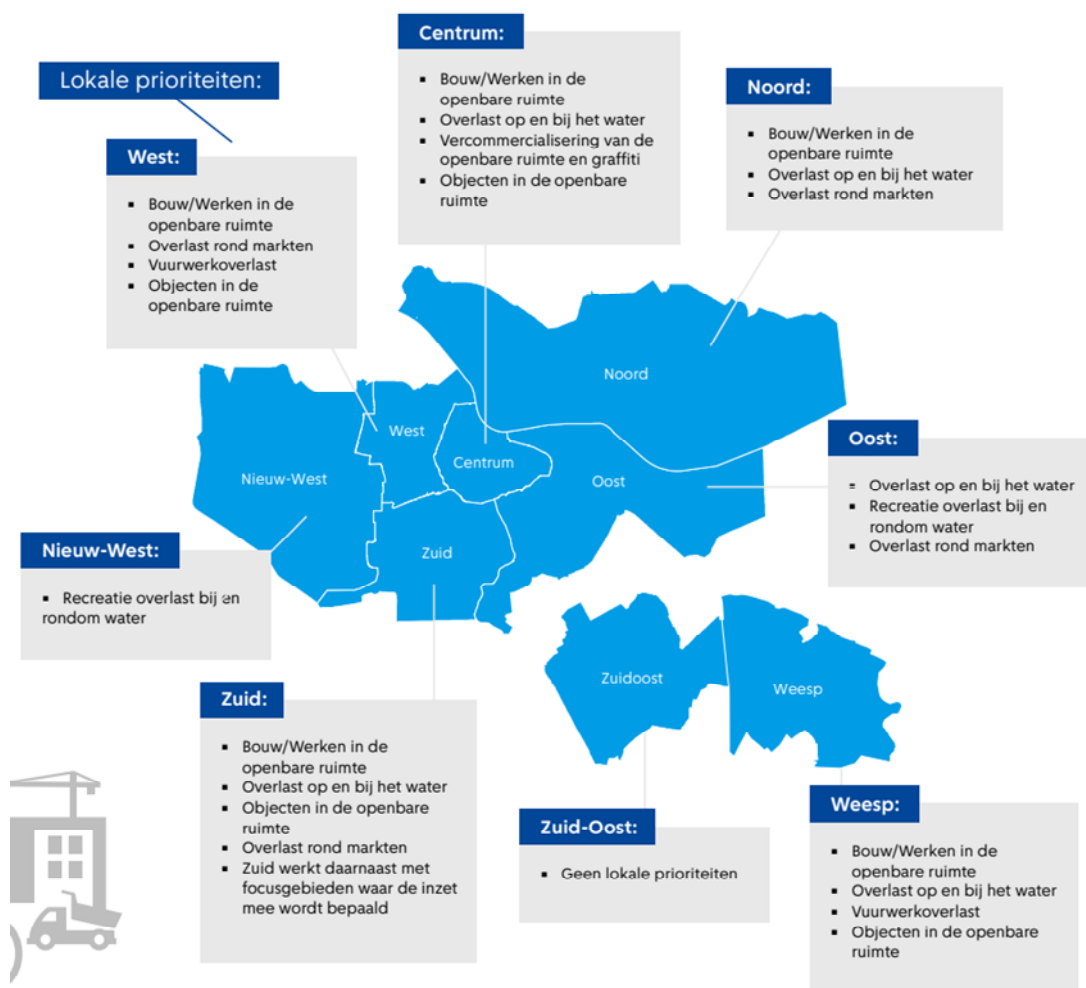
Het dagelijks bestuur heeft daarnaast als taak om prioriteiten voor het jaarlijkse actieplan handhaving openbare ruimte aan te leveren en de lokale sturing te prioriteren via het periodieke inzetplan (deeltaak 16).¹⁹ Het document [Actieplan toezicht en handhaving openbare ruimte 2025-2026](#) (hierna: het actieplan) bevat naast stedelijke prioriteiten^g ook lokale prioriteiten. De stedelijke prioriteiten worden uitgevoerd in alle stadsdelen, onder andere vanwege het stadsdeel-overstijgende aspect van de problematiek.²⁰ De lokale prioriteiten op het gebied van veiligheid en leefbaarheid zijn in het actieplan per stadsdeel en voor het stadsgebied Weesp benoemd (zie figuur 1).

Het college geeft aan dat de specifieke aandachtspunten en focusgebieden van de stadsdelen inzake de stedelijke prioriteiten worden uitgewerkt in de inzetplannen.²¹

^f Het college stelt het VTH-uitvoeringsprogramma Fysieke leefomgeving vast. Dat doet het college in samenwerking met de dagelijkse besturen van de stadsdelen (bron: Gemeente Amsterdam, *Concept VTH-Uitvoeringsprogramma Fysieke Leefomgeving 2025*, ongedateerd, p. 3). In het onderzoek gaan we na hoe het uitvoeringsprogramma zich verhoudt tot taak 20 (veiligheid en leefbaarheid) en of we dit uitvoeringsprogramma zullen betrekken in ons onderzoek.

^g In 2025-2026 krijgen de volgende handhavingsthema's stedelijk prioriteit: overlast personen, jeugdoverlast, afval en milieu, overlast van horeca en coffeeshops, verkeer, evenementen, en ondermijning.

Figuur 1 - Lokale prioriteiten per stadsdeel periode 2025-2026

Bron: Gemeente Amsterdam, Actieplan toezicht en handhaving openbare ruimte 2025-2026, p. 17.

Opzet onderzoek

4 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is om te analyseren of het bestuurlijk stelsel in de praktijk werkt zoals bedoeld op de taak van veiligheid en leefbaarheid. Met 'werken zoals bedoeld' bedoelen we of de dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies invloed hebben op de uitvoering van de taken en het besteden van de budgetten, waarbij ruimte is voor inzet op lokale prioriteiten.

Daarnaast denken we met het onderzoek bij te kunnen dragen aan de rol- en taakvervulling van de toekomstige dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies. Met de aankomende gemeenteraadsverkiezingen (maart 2026) kunnen de resultaten van het onderzoek relevant zijn voor zowel blijvende als nieuwe leden van de dagelijkse besturen en stadsdeelcommissies in de nieuwe raadsperiode (2026-2030).

5 Onderzoeksvragen

Onze hoofdvraag luidt als volgt:

In hoeverre werkt het bestuurlijk stelsel in de praktijk zoals bedoeld op het vlak van veiligheid en leefbaarheid?

Ter beantwoording van onze hoofdvraag stellen we de volgende deelvragen:

1. Hoe kunnen de lokale prioriteiten voor veiligheid en leefbaarheid voor de stadsdelen op papier tot stand komen?
2. Hoe zijn de lokale prioriteiten voor de stadsdelen in de praktijk bepaald?
3. Welk deel van het lokale en gezamenlijk budget is besteed aan de lokale prioriteiten en wie heeft daartoe besloten?
4. In hoeverre verantwoorden de dagelijkse besturen zich over de (voorgenomen) besteding van het budget?
5. In hoeverre gebruiken de stadsdeelcommissies de verantwoordingsmomenten om bij te sturen?

Toelichting op de deelvragen

De eerste deelvraag heeft tot doel om in kaart te brengen welke mogelijkheden dagelijkse besturen, de leden van de stadsdeelcommissies, de leden van de bestuurscommissie Weesp en de ambtelijke organisatie formeel hebben om lokale prioriteiten voor veiligheid en leefbaarheid te stellen, zodat lokaal maatwerk kan worden geleverd. Uitgangspunt van onze analyse is daarbij de [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#) (hierna: de verordening). Daarnaast zullen we nagaan of er andere beleidsstukken of procedures zijn waarin de mogelijkheden zijn beschreven.

Bij deelvraag twee brengen we in kaart van welke mogelijkheden gebruik is gemaakt om de lokale prioriteiten voor veiligheid en leefbaarheid te bepalen en wie de lokale prioriteiten hebben bepaald.

Bij de derde deelvraag gaan we na waaraan het budget van veiligheid en leefbaarheid is besteed en specifiek welk deel van het budget is besteed aan de lokale prioriteiten. Voor dat deel van het budget gaan we op hoofdlijnen na waaraan dat is besteed en wie daarover heeft beslist. Specifiek gaan we na voor het deel van het budget waarvoor stadsdelen gezamenlijk verantwoordelijk zijn, wie de beslissing heeft genomen over de inzet van het budget en hoe de belangen van de verschillende stadsdelen en het stadsgebied Weesp daarbij zijn gewogen.

Op grond van artikel 31 van de verordening behoort het dagelijks bestuur de stadsdeelcommissie vooraf te informeren over de inzet van de middelen. In de vierde deelvraag gaan we na of en op welke wijze het dagelijks bestuur de stadsdeelcommissie heeft geïnformeerd over de voorgenomen inzet van middelen, en of die informatie ook betrekking heeft op het budget van veiligheid en leefbaarheid. We gaan ook na of het dagelijks bestuur de stadsdeelcommissie in de gelegenheid heeft gesteld daar advies over uit te brengen en eventueel alternatieven voor te stellen. Tot slot gaan we na of het dagelijks bestuur de stadsdeelcommissie heeft geïnformeerd over de daadwerkelijke inzet van de middelen, en de afwijkingen ten opzichte van de voorgenomen inzet heeft toegelicht.

In de vijfde deelvraag gaan we na of de stadsdeelcommissies deze verantwoordingsmomenten hebben gebruikt om desgewenst de prioriteiten bij te sturen. Ook gaan we na of dit heeft geleid tot bijsturing van de uitvoering.

6 Aanpak

De deelvragen en de hoofdvraag beantwoorden we hoofdzakelijk door het uitvoeren van documentstudie en interviews met betrokken ambtenaren, dagelijkse bestuurders en leden van de stadsdeelcommissies en van de bestuurscommissie Weesp.

Ten behoeve van de documentstudie zullen we gebruikmaken van een mix van openbare bronnen en interne stukken. De openbare stukken (bijvoorbeeld het [Actieplan toezicht en handhaving en gebiedsplannen](#) en gebiedsopgaven) halen we uit het raadsinformatiesysteem en de bestuurlijke informatiesystemen van de stadsdelen en het stadsgebied Weesp (notibiz). We zullen met een intern ontwikkelde AI-tool experimenteren of we deze openbare documenten sneller kunnen doorzoeken en analyseren. De uitkomsten daarvan gaan we valideren, omdat we niet blindelings vertrouwen op AI.^h De interne stukken die we zullen analyseren vragen we op bij de ambtelijke organisatie van Amsterdam. Het gaat hier bijvoorbeeld om interne procedures en handboeken en om notulen en besluitenlijsten van onder meer:

- Stadsdeel-overstijgend (bestuurlijk): het voorzittersoverleg zonder de burgemeester;
- Stadsdeel-overstijgend (bestuurlijk): het voorzittersoverleg met de burgemeester;
- Op stadsdeelniveau (bestuurlijk): kwartaalgesprekken tussen het dagelijkse bestuur en THOR;
- Stadsdeel-overstijgend (ambtelijk): managersoverleg veiligheid;
- Stadsdeel-overstijgend (ambtelijk): managers XL-overleg veiligheid, met de managers, de stadsdeeldirecteur met de portefeuille veiligheid, een van de hoofden bestuur en organisatie van de stadsdelen, vertegenwoordiging van OOV en vertegenwoordiging van DMC;
- Op stadsdeelniveau (ambtelijk): het veiligheidsoverleg met onder andere politie, het Openbaar Ministerie, THOR en een strategisch adviseur van OOV.

Voorafgaand aan en aanvullend op de documentstudie zullen we interviews en/of groepsgesprekken voeren met leden van de stadsdeelcommissies en leden van de bestuurscommissie Weesp en dagelijks bestuurders. Ook zullen we spreken met directeurs of medewerkers van de stadsdelen (bijvoorbeeld de veiligheidsmanagers of de teams veiligheid en VTH), van directies zoals THOR, OOV, Bestuurs- en Managementadvies en Financiën en inkoop, en met medewerkers van het Actiecentrum Veiligheid & Zorg. Specifiek willen we spreken met ambtenaren die betrokken bij de totstandkoming van het *Actieplan toezicht en handhaving openbare ruimte 2025-2026* en de daaraan gerelateerde inzetplannen, het lokaal veiligheidsplan en de lokale veiligheidsaanpak. Eventueel maken we daarbij gebruik van enquêtes of gestandaardiseerde vragenlijsten (in bijvoorbeeld Mentimeter of Enalyzer) om de uitvraag efficiënt en gestructureerd te laten verlopen.

^h We maken voor ten minste één stadsdeel zelfstandig de analyse, zoals we dat ook in andere rekenkameronderzoeken doen. We maken daarbij gebruik van een softwareprogramma voor de kwalitatieve analyse van documenten (Atlas.it). De resultaten van beide onderzoeksmethoden zullen we met elkaar vergelijken voordat we een besluit nemen om verder ervaring op te doen met onze AI-tool.

In het rapport zullen we geen gegevens en bevindingen opnemen die naar hun aard vertrouwelijk zijn.²² Of gegevens en bevindingen naar hun aard vertrouwelijk zijn, wegen we af op grond van de uitzonderingsgronden van de Wet open overheid. Dat betekent dat we informatie over de methodes en technieken van inspectie, controle en toezichtⁱ hoogstwaarschijnlijk niet zullen opnemen in ons rapport, mochten wij deze informatie tegenkomen in de door ons te analyseren documenten of indien dit wordt genoemd tijdens interviews of groepsgesprekken. We presenteren de informatie in het rapport op die manier dat informatie niet herleidbaar is tot een ambtenaar.

7 Afbakening

Het onderzoek van de eerste drie deelvragen zal zich specifiek richten op de taak ‘veiligheid en leefbaarheid’; taak 20. We beantwoorden de hoofdvraag en de deelvragen in het licht van deze taak, en treden daar zo min mogelijk buiten. Voor de deelvragen vier en vijf richten we ons op de verantwoordingsdocumenten van de dagelijkse besturen. We gaan daarbij na of en wanneer de dagelijkse besturen deze documenten met de stadsdeelcommissies hebben gedeeld en of de stadsdeelcommissies (ongevraagd) advies hebben uitgebracht of op een andere wijze invloed hebben uitgeoefend. Onze bevindingen kunnen daardoor ook betrekking hebben op andere hoofdtaken waarmee de dagelijkse besturen of de voorzitters van de dagelijkse besturen zijn belast.

In ons onderzoek *Grof afval* (oktober 2024) kwam de vraag naar voren in hoeverre stadsdeelbestuurders nog ruimte hebben voor lokaal maatwerk. In dit vervolgonderzoek richten wij ons daarom primair op de verhouding tussen (de voorzitter van) het dagelijks bestuur en de stadsdeelcommissie. Als tijdens het onderzoek blijkt dat ook andere actoren – zoals het college, de burgemeester, de gemeenteraad of ambtelijke en bestuurlijke overleggen, invloed hebben op de bepaling van lokale prioriteiten, dan breiden wij het onderzoek daarop uit. De focus ligt op het onderdeel van het bestuurlijk stelsel dat betrekking heeft op de inzet van het budget en het stellen van prioriteiten vanuit deze actoren. Alleen deelvragen drie en vijf gaan, in beperkte mate, in op de vraag in hoeverre die prioriteiten daadwerkelijk zijn verwezenlijkt.

Daarnaast richten we het onderzoek hoofdzakelijk op de huidige raads- of bestuursperiode (16 maart 2022 tot en met 18 maart 2026). Voor de inzet van het budget richten we ons op de periode 2025 en het eerste kwartaal van 2026, omdat het budget pas sinds het begrotingsjaar 2025 nader is uitgewerkt. Voor wat betreft deelvraag 2 onderzoeken we ook de vraag of de lokale prioriteiten in de tijd zijn gewijzigd. Mogelijk richt dit deel van het onderzoek zich daarom op de periode vóór maart 2022.

We starten ons onderzoek met stadsgebied Weesp en stadsdeel Nieuw-West, vanwege de variatie in het aantal lokale prioriteiten in het *Actieplan toezicht en handhaving openbare ruimte 2025-2026* en om ervaring op te doen met onze aanpak. Op basis van die ervaring besluiten we of en zo ja, welke, andere stadsdelen we nog meer kunnen onderzoeken binnen onze planning. Gezien de uitkomsten van de evaluatie van het bestuurlijk stelsel (april 2025), waaruit bleek dat stadsdelen verschillen, streven we ernaar meerdere stadsdelen te onderzoeken.

ⁱ Artikel 5 tweede lid en onder d van de Wet open overheid.

8 Planning

We voeren het onderzoek uit van eind november 2025 tot en met mei 2026. Daarna starten we het traject van feitelijk wederhoor en bieden we het nieuwe college en de burgemeester de mogelijkheid om een bestuurlijke reactie te geven op ons rapport. Tijdens het onderzoek gaan we na of de (voorzitters van de) dagelijkse besturen gezamenlijk met het college willen reageren op het rapport of dat zij behoefte hebben om individueel bestuurlijk te reageren op het rapport. We streven ernaar om na het zomerreces van 2026 te publiceren.

De doorlooptijd van dit onderzoek is mede afhankelijk van de afspraken die wij met de ambtelijke organisatie kunnen maken over het aanleveren van informatie en het organiseren en voeren van gesprekken. Daarnaast hangt de doorlooptijd samen met het aantal te analyseren documenten. Het moment van het vragen om een bestuurlijke reactie hangt samen met de momenten van het benoemen van de leden van het college van burgemeester en wethouders en met het moment van benoeming van de voorzitters en de leden van de stadsdeelcommissies door de gemeenteraad.

9 Onderzoeksteam

Onderzoeksteam	
Annelies Daalder	Directeur
Arjan Kok	Projectleider/ senior onderzoeker
Tello Heldring	Onderzoeker

10 Slotopmerking

Deze onderzoeksopzet is opgesteld op basis van een globale verkenning van het onderwerp. Op basis van het verzamelde onderzoeksmateriaal kan de aanpak gedurende het onderzoek worden bijgesteld. In ons onderzoeksrapport worden alle opmerkingen en bedenkingen meegenomen die wij naar aanleiding van de bevindingen van belang achten. Ook als deze niet expliciet onderdeel uitmaken van deze onderzoeksopzet.

Eindnoten

- ¹ Rekenkamer Amsterdam, [Bestuurlijk rapport Grof Afval](#), 23 oktober 2024, pp. 4, 8-9.
- ² Rekenkamer Amsterdam, [Onderzoeksrapport Grof Afval](#), 23 oktober 2024, pp. 33, 46, 193-196.
- ³ Gemeente Amsterdam, [Begroting 2024](#), 28 september 2023, pp. 505-508.
- ⁴ Gemeente Amsterdam, [Begroting 2025](#), 19 september 2024, pp. 460-466.
- ⁵ Gemeente Amsterdam, [Begroting 2026](#), 18 september 2025, pp. 552-527.
- ⁶ College van B en W, *Bestuurlijke stelsel Amsterdam: Leidraad zeggenschap in de praktijk*, 18 maart 2025.
- ⁷ Necker, [Onderzoeksrapport evaluatie bestuurlijk stelsel](#), 28 april 2025.
- ⁸ Necker, [Onderzoeksrapport evaluatie bestuurlijk stelsel](#), 28 april 2025, p. 17.
- ⁹ Necker, [Onderzoeksrapport evaluatie bestuurlijk stelsel](#), 28 april 2025, p. 41.
- ¹⁰ Raadsvoordracht, Instemmen met benoeming DB leden 2022-2026, 22 juni 2022.
- ¹¹ [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#), bijlage 2, onderdeel algemene werkwijze, laatst geraadpleegd 12 november 2025.
- ¹² Artikelen 39, 46 en 53 [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#) en de toelichting op artikel 39, laatst geraadpleegd 12 november 2025.
- ¹³ [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#), Bijlage 3, laatst geraadpleegd 5 november 2025.
- ¹⁴ Gemeente Amsterdam, [Begroting 2026](#), pp. 524-525.
- ¹⁵ [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#), bijlage 2, taak 20 Veiligheid en leefbaarheid, laatst geraadpleegd 12 november 2025.
- ¹⁶ Gemeente Amsterdam, [Begroting 2026](#), pp. 524-527.
- ¹⁷ [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#), bijlage 2, taken 20.01 en 20.16, laatst geraadpleegd 12 november 2025.
- ¹⁸ [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#), bijlage 2, taak 20.16 Veiligheid en leefbaarheid, laatst geraadpleegd 12 november 2025 en Gemeente Amsterdam, *Handleiding taak: nr. 20 – veiligheid en leefbaarheid*, 17 februari 2022, pp. 1-2.
- ¹⁹ [Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022](#), bijlage 2, taak 20.01 Veiligheid en leefbaarheid, laatst geraadpleegd 12 november 2025.
- ²⁰ Gemeente Amsterdam, [Actieplan toezicht en handhaving openbare ruimte 2025-2026](#), ongedateerd, p. 17.
- ²¹ Gemeente Amsterdam, [Actieplan toezicht en handhaving openbare ruimte 2025-2026](#), ongedateerd, p. 17.
- ²² Artikel 185 eerste lid van de Gemeentewet.